

IV. SEKCJA HIGIENY PRACY

1. Istotne elementy nadzoru mające wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu głogowskiego w 2023 roku.

W 2023 roku pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy znajdowało się **286** zakładów pracy, zatrudniających **12450** pracowników.

Przeprowadzono ogółem **148** kontroli, w tym:

137 kontroli z zakresu nadzoru bieżącego w **117** zakładach pracy,

11 postępowań wyjaśniających w sprawach chorób zawodowych.

Wydano ogółem **17** decyzji, w tym:

11 decyzji w sprawach chorób zawodowych,

3 decyzje płatnicze za negatywne kontrole sanitarne,

3 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych uchybień dotyczących przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz dokonania weryfikacji nieprawidłowo sporządzonej ocena ryzyka zawodowego, która nie uwzględniała wszystkich czynników występujących w środowisku pracy cukiernika (pyłów mąki).

W warunkach przekroczenia normatywów higienicznych pracowało **1189 osób** (raz liczonych) w **9 zakładach pracy**, w tym:

822 osób w 4 zakładach w przekroczeniu NDS czynników chemicznych,

308 osób w 1 zakładzie w przekroczeniu NDS pyłów,

423 osoby w 6 zakładach w przekroczeniu NDN hałasu,

246 osób w 1 zakładzie w przekroczeniu drgań mechanicznych

155 osób w 1 zakładzie w przekroczeniu wskaźnika WBGT dla mikroklimatu gorącego,

462 osoby w 1 zakładzie w przekroczeniu promieniowania optycznego (podczerwone).

Podczas kontroli w roku sprawozdawczym **stwierdzono przekroczenie normatywów higienicznych hałasu w 1 zakładzie dla 80 pracowników** (producent konstrukcji stalowych dla wież wiatrowych i dźwigów). Pracodawca sporządził i realizuje „Program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas przekraczający NDN”, który zawiera m.in.: rozwiązania techniczne i organizacyjne, takie jak: zastosowanie gumy na stołach do szlifowania, zastosowania ścian wygłuszających, doposażenie stanowiska ukosowania blach w nowe urządzenia do ukosowania, ograniczenie żłobienia grubych blach przed spawaniem od wewnątrz, ograniczenie procesu szlifowania wewnątrz wież wiatrakowych tam, gdzie nie jest to konieczne, konserwowanie oraz wymiana środków pracy, testowanie środków pracy przed zakupem, rotacja pracowników, informowanie i szkolenie pracowników w zakresie poprawnego posługiwania się środkami pracy, stosowanie ochronników słuchu dobranych do wielkości charakteryzujących hałas, okresowe badania lekarskie słuchu z częstotliwością określoną przez lekarza prowadzącego.

W wyniku kontroli sprawdzających stwierdzono poprawę warunków pracy pod względem narażenia na czynniki szkodliwe w **4 zakładach**:

- w trzech zakładach dla 207 pracowników w zakresie narażenia na ponadnormatywny hałas, w tym:

- w zakładzie produkującym więźbę dachową nastąpiła poprawa do obowiązujących norm dla 2 pracowników (aktualnie nie występują przekroczenia),
- w zakładzie produkującym wyroby drewniane wykorzystywane w architekturze ogrodowej dla 14 pracowników (w przekroczeniu NDN hałasu nadal pracuje 8 osób).

Poprawę warunków pracy uzyskano dzięki wdrożonym rozwiązaniom ujętym w sporządzonych programach poprawy warunków pracy, tj.:

- wymiana i bieżące konserwacje eksploatowanych maszyn i urządzeń,
- oznakowanie stref zagrożenia, udostępnienie dobranych ochronników słuchu do wielkości charakteryzujących hałas oraz nadzór nad prawidłowością ich stosowania,
- zapewnienie profilaktycznej opieki zdrowotnej z uwzględnieniem przekroczenia NDN hałasu,
- szkolenie pracowników z zakresu prawidłowej eksploatacji maszyn i urządzeń,
- uświadamianie o szkodliwości hałasu na organizm człowieka.

- w zakładzie produkującym konstrukcje stalowe dla wież wiatrowych i dźwigów dla 191 pracowników.

Poprawę warunków pracy uzyskano poprzez zastosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych takich jak: zastosowania ścian wygłuszających, doposażenie stanowisk w nowe urządzenia, konserwowanie oraz wymiana środków pracy, testowanie środków pracy przed zakupem, rotacja pracowników, informowanie i szkolenie pracowników w zakresie poprawnego posługiwania się środkami pracy, stosowanie ochronników słuchu dobranych do wielkości charakteryzujących hałas, okresowe badania lekarskie słuchu z częstotliwością określoną przez lekarza prowadzącego.

- w jednym zakładzie dla 69 pracowników w zakresie narażenia na czynniki fizykochemiczne, w tym:

- w Hucie Miedzi „Głogów” dla 24 pracowników Wydziału Metali Szlachetnych P-30 w zakresie narażenia na Ag, Pb, WBGT oraz dla 45 pracowników Wydziału Utrzymania Ruchu M-20 w zakresie narażenia na As, Pb, Cu.

Poprawę warunków pracy na Wydziale P-30 uzyskano poprzez podjęcie następujących działań techniczno-organizacyjnych:

- przeróbka kontenerów na żużel odpadowy celem ograniczenia rozsypywania się żużla odpadowego na posadzkę podczas wyciągania napełnionego kontenera spod kruszarki szczękowej oraz zakup nowych kontenerów z ww. rozwiązaniem,
- zmiana organizacji pracy związanej z operacją przesypywania srebra katodowego (proszkowego) ze zbiorników sitowych do zbiornika magazynowego,
- modyfikacja konstrukcji leja zasypowego do zbiornika A1060 w celu ograniczenia rozsypywania się materiałów przesypywanych do tego zbiornika z innych pojemników.
- zwiększenie nawiewu w kierunku pracownika wykonującego pracę w rejonie pieców katodowych celem poprawy warunków pracy w zakresie narażenia na mikroklimat gorący.

Poprawę warunków pracy w Wydziale M-20 uzyskano poprzez realizację działań technicznych i organizacyjnych, takich jak:

- modernizacja instalacji odsiarczająco-odpylającej dla wentylacji rejonu spustu miedzi i żużla z pieca zawieszinowego,
- zabudowa nowej instalacji wentylacji znad kadzi i gardzieli pieców konwertorowych,
- modernizacja odpylni w zakresie zwiększenia jej wydajności, co ograniczyło niezorganizowaną emisję z pieców anodowych,
- modernizacja odpylni maszyny karuzelowej wraz z wymianą stacjonarnej maszyny karuzelowej (hermetyzacja procesu – zwiększenie efektywności odpylania),
- modernizacja odpylni maszyny odlewniczej (zwiększenie efektywności odpylania).

Ogółem w 2023r. stwierdzono poprawę warunków pracy pod względem narażenia na czynniki szkodliwe dla **276 pracowników w 4 zakładach**.

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, w tym nad prekursorami narkotyków oraz produktami biobójczymi.

W 2023 r. nadzorem objęto następujące podmioty w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin: 4 producentów, 1 dalszego użytkownika (formulatora), 45 dystrybutorów, 107 stosujących.

Łącznie z nadzoru nad chemikaliami przeprowadzono **52** kontrole.

W zakresie **stosowania** chemikaliów wykonano **39** kontroli w 31 zakładach, które dotyczyły m.in.:

- oznakowania rurociągów ze sprężonym gazem (Tlen, Azot),
- oznakowania zbiorników służących do przechowywania chemikaliów wykorzystywanych w HMG,
- prekursorów narkotyków,
- tuszy do tatuażu stosowanych w salonach kosmetycznych.

W zakresie **wprowadzania do obrotu** substancji chemicznych i ich mieszanin przeprowadzono **13** kontroli w zakresie:

- sprzedaży chemikaliów,
- prekursorów narkotyków,
- oznakowania zbiorników służących do przechowywania produkowanej substancji stwarzającej zagrożenie tj. skroplonych gazów (Tlenu, Argonu, Azotu),
- oceny kart charakterystyki następujących substancji: kwasu siarkowego i siarczanu niklawego produkowanego w HMG, skroplonego Azotu produkowanego w spółce Air Liquide, produkowanej przez Chlordioxid Academic Polska mieszaniny chemicznej przeznaczonej do dezynfekcji wody basenowej.

Kontrole prekursorów narkotyków dotyczyły:

- wprowadzania do obrotu przez HMG kwasu siarkowego,
- wykorzystywania m.in. kwasu solnego i siarkowego do zastosowań przemysłowych,
- stosowania w Laboratorium kwasu solnego do oznaczania arsenu w moczu,
- używania fosforu czerwonego w szkołach w ramach realizacji projektu dydaktycznego „*Nauczanie eksperymentalne szansą na rozwój kompetencji uczniów głogowskich szkół podstawowych*”.

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi skontrolowano 33 produkty biobójcze (dla 4 oceniono prawidłowość sporządzonych kart charakterystyki i Etykiet).

Kontrole dotyczyły **1** producenta oraz **4** dystrybutorów w zakresie oceny warunków udostępniania na rynku.

Wykonano **5** kontroli, w tym jedną sprawdzającą, która dotyczyła oceny realizacji dwóch punktów decyzji nakazującej wydanej producentowi produktu biobójczego przeznaczonego do dezynfekcji wody basenowej:

1. umieścić w reklamie internetowej sformułowania o treści: „*Produktów biobójczych należy używać z zachowaniem środków ostrożności. Przed każdym użyciem należy przeczytać etykietę i informacje dotyczące produktu*”,
2. zweryfikować kartę charakterystyki sporządzonej niezgodnie z treścią załącznika II rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH).

W wyniku kontroli stwierdzono wykonanie zaleceń przedmiotowej decyzji.

Ponadto, w ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi wykonano **5** kontroli, oceniając warunki udostępniania na rynku kosmetyków, z których 1 dotyczyła sprzedaży internetowej.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi/mutagennymi w środowisku pracy.

W 2023 roku pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy znajdowało się **40** zakładów pracy, zatrudniających w kontakcie/narażeniu na czynniki rakotwórcze **około 25 %** ogólnej liczby zatrudnionych objętych nadzorem.

Działalność tych zakładów to przede wszystkim: hutnictwo miedzi, remonty urządzeń hutniczych i inne usługi związane z hutnictwem miedzi, przerób żużła pomiedziowego, usługi laboratoryjne, świadczenia zdrowotne, budowa dróg, usuwanie wyrobów zawierających azbest, obróbka drewna, obsługa stacji benzynowych.

Z działalnością tą związane jest narażenie lub kontakt pracowników na czynniki rakotwórcze, takie jak: rakotwórcze związki arsenu, kadmu i niklu, kwarc i krystobalit, benzo(a)piren, azbest, stosowane substancje lub mieszaniny sklasyfikowane jako rakotwórcze lub mutagenne kategorii 1A lub 1B (m.in. chromian i dichromian potasu (VI), chlorek kadmu (II), dichlorek niklu (II), azotan niklu (II), bromian potasu, hydrazyna, trichloroeten), pyły drewna, promieniowanie jonizujące oraz kontakt (przez skórę) z olejami mineralnymi przepracowanymi w silnikach spalinowych i benzyną - niskowrzącą benzyną niespecyfikowaną.

W 2023 roku z zakresu czynników rakotwórczych przeprowadzono **32 kontrole w 32 zakładach**. W narażeniu na czynniki rakotwórcze pracowało ogółem **2868** pracowników, w tym **113 kobiet i 2755 mężczyzn**:

- w 10 zakładach, których specyfika działalności stanowi źródło narażenia na *pyły drewna-frakcja wdychalna* (produkcja wyrobów drewnianych wykorzystywanych w architekturze ogrodowej, produkcja mebli z płyt laminowanych, usługi w zakresie cięcia/przycinania na wymiar takich materiałów, jak: płyty laminowane, sklejki, płyty OSB, błaty drewniane, usługi tartaczne),
- w zakładzie Huta Miedzi „Głogów”, w którym występuje narażenie na chemiczne *rakotwórcze związki arsenu, kadmu i niklu* występują jako zanieczyszczenie koncentratów miedzi, które są uwalniane do środowiska pracy w procesie pirometalurgicznym miedzi, *krzemionkę krystaliczną – frakcja wdychalna* powstającą podczas wykorzystania piasku w procesie żużłotwórczym w trakcie pirometalurgii rud miedzi (proces technologiczny) oraz czynnik fizyczny – promieniowanie jonizujące,
- w 12 zakładach prowadzących działalność na terenie Huty Miedzi „Głogów” oraz wykonujących usługi dla HMG, gdzie w środowisku pracy występuje narażenie na *rakotwórcze związki arsenu, niklu i wolnej krystalicznej krzemionki* powstające w wyniku procesu pirometalurgii miedzi,
- w 2 zakładach, w których pracownicy narażeni są na *związki chromu (VI)* powstające w procesie spawania oraz szlifowania stali nierdzewnej, w której składzie podstawowy pierwiastek stanowi chrom,
- w 2 stacjach paliw, w których pracownicy pozostają w kontakcie z chemicznym czynnikiem rakotwórczym – *benzyna, niskowrząca benzyna niespecyfikowana*, podczas tankowania bezołowiowych benzyn silnikowych do pojazdów mechanicznych,
- w zakładzie zajmującym się usuwaniem wyrobów zawierających *azbest* - podczas rozbiórki płyt azbestowo – cementowych falistych (eternit) stanowiących jedną z warstw pokrycia dachowego hali Wydziału Elektrorefinacji P-7 w Hucie Miedzi "Głogów",

- w zakładzie zajmującym się gospodarką odpadami, w którym występuje kontakt z *odpadem azbestowym* podczas rozładunku transportu na placu magazynowym, przygotowania odpadu do transportu i załadunku palet na środek transportu w celu wywozu do utylizacji oraz kontakt przez skórę na działanie *olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika*,
 - w zakładzie wodociągów i kanalizacji, w którym występuje kontakcie ze stosowanymi w laboratorium *substancjami lub mieszaninami sklasyfikowanymi jako rakotwórcze lub mutagenne kategorii 1A lub 1B* oraz kontakt przez skórę na działanie *olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika*,
 - w Zakładzie Karnym, w którym występuje narażenie na *promieniowanie jonizujące* podczas obsługi urządzeń rentgenowskich do prześwietlania paczek i bagażu w pomieszczeniu kontroli przy bramie głównej Zakładu Karnego,
 - w Głowskim Szpitalu Powiatowym, w którym pracownicy wykonują pracę w kontakcie z *formaldehydem* stosowanym do utrwalania (konserwowania) pobranych próbek podczas biopsji lub operacji oraz stosowanym w procesie sterylizacji oraz w narażeniu na *promieniowanie jonizujące*, którego źródłem jest obsługa urządzeń do diagnostyki obrazowej.
- Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Działalność w zakresie chorób zawodowych.

Ogółem w 2023 r. wydano **11** decyzji w sprawach chorób zawodowych, w tym:

7 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, tj.:

-6 przypadków chorób z poz.15 wykazu chorób zaw. „*przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat*”,

-1 przypadek „*nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi: rak płuca, rak oskrzela*” wymienioną w pozycji 17.1 wykazu chorób zawodowych

Od decyzji nie wniesiono odwołań.

4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, tj:

-3 przypadki chorób z poz. 15 wykazu chorób zaw. „*przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat*”,

-1 przypadek „*obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu typu ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowanego hałasem, wyrażonego podwyższeniem progu słuchu o wielkość co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczonego jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz*” wymienionej w pozycji 21 wykazu chorób zawodowych. Od tej decyzji wniesiono odwołanie, które obecnie jest w trakcie rozpatrywania przez DPWIS we Wrocławiu.

Ponadto, w 2023r. wydano 8 postanowień na podstawie art. 123 w zw. art. 36 § 2 *Kodeksu postępowania administracyjnego* w sprawie niezafatwienia sprawy z przyczyn nie leżących po stronie organu.

Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

W 2023 roku nie przeprowadzono kontroli w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi, ponieważ po dokonaniu rozeznania nadzorowanego terenu i ofert sprzedaży internetowej oraz w wyniku uzyskanych informacji podczas roboczego spotkania z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji w Głogowie nie stwierdzono obiektów w których dochodziłoby do udostępniania tzw. „dopalaczy”.

2. Działalność kontrolno – represyjna

1.	Liczba przeprowadzonych kontroli	148
2.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (merytorycznych)	14
3.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (płatniczych)	3
4.	Liczba wydanych postanowień	8
5.	Liczba wystawionych mandatów	0
6.	Kwota mandatów	0